

Nationaløkonomisk Forening.

I Foreningens Møde den 4de April indledede Overpostmester Petersen en Diskussion om

Postsparekasser.

Overpostmester Petersen fremhævede først Opsparingens nationalekonomiske Betydning og det Naturlige i, om Nationaløkonomisk Forening oftere kom tilbage til Sparekassespørgsmaalet. Ved Postsparekasser forstodes Posthusenes Benyttelse til Ind- og Udbetalinger af Smaasummer, der skulde forrentes resp. vare blevne forrentede som Sparekassemidler. Man vilde maaske indvende, at Sparekassevæsenet var en Sag, der slet ikke vedkom Postvæsenet; denne Indvending var rigtig, men man maatte erindre, at Postvæsenet i vort Aarhundrede havde overtaget flere Forretninger, der egentlig slet ikke vedkom det; Taleren nævnede: Tegning af Abonnement paa Blade, Postopkrævninger og Postanvisninger, der snarere vare Bank- end Postforretninger, m. m. Af Hensyn til Publikums Bekvemmelighed havde Postvæsenet overtaget saadanne Forretninger, der egentlig ikke vedkom det, og Publikum vilde nødig have, at Postvæsenet nu skulde lade dem falde. Paa samme Maade talte Hensyn til Publikums Bekvemmelighed for, at Postvæsenet virkede med ved Ind- og Udbetalinger af Sparekassemidler.

Taleren gav derefter en Oversigt over den Maade, hvorpaa Postsparekassevæsenet er ordnet i de fem Stater i Evropa, i hvilke det er indført, nemlig: England, Belgien, Frankrig, Nederlandene og Italien.

Den britiske Postbestyrelse var den, der først indførte

Postsparekasserne. I 1860, da flere private Sparekasser vare fallerede, foreslog Mr. Sykes af Huddersfield den daværende Skatkammerkansler, Gladstone, at gjenoplive Menigmands Sparelyst ved at lade Staten etablere en Sparebank, og til Lettelse for Publikum at knytte Postvæsenet saaledes til den garanterede Sparebank, at Ind- og Udbetalinger kunde finde Sted paa de Posthuse, hvor Postanvisninger kunde udvexles. Forslaget vandt Bifald, og d. 16. Sept. 1861 traadte Postsparekasserne i Live. — Ifølge den i England bestaaende Ordning modtage Postsparekasserne Indskud af fra 1 sh. indtil 30 £ i et Aar. Den samme Person maa i det Hele ikke indskyde mere end 150 £. Naar Kapitalen med Renter andrager 200 £ standser Beregningen af Renter. Interessenterne modtage Kontrabøger, hvori Indskudene indføres. Daglig give Postkontorerne Indberetning til Centralsparekassebureauet om modtagne Indskud; Centralbureauet meddeler Interessenten Tilstaaelse for Indbetalingen. Renten er $2\frac{1}{2}$ pCt., der beregnes fra den 1ste i den ny Maaned efter Indbetalingsdagen. Udbetaling finder kun Sted efter derom af Interessenten til Centralbestyrelsen rettet Begjæring; Centralbestyrelsen udfærdiger da en Anvisning paa Beløbet til Udbetaling ved det Posthus, gennem hvilket Interessenten har begjæret det udbetalt; det er nemlig tilladt at faa Beløbet udbetalt gennem hvilken som helst Postsparekasse. — Uagtet Renten, i alt Fald efter danske Forhold, er noget beskeden, og trods nogen Omstændighed ved Ind- og Udbetaling og Kontrabøgernes Kontrollering m. m., er de engelske Postsparekassers Benyttelse dog meget stor. Medens der det første Aar efter deres Indførelse indestod paa Sparernes Konti c. 1 700 000 £, saa udgjorde Sparernes Tilgodehavende d. 31. Decbr. 1876 c. 27 Mill. £ (o: 285 Mill. Kr.), fordelte paa 1 702 374 Konti eller i Gjennemsnit for hver Sparer 15 £ 17 sh. $1\frac{3}{4}$ d. Denne forholdsvis stærke Benyttelse maa dels tilskrives den store Sikkerhed, Postsparekasserne byde, dels den Bekvemmelighed det er for Publikum at kunne henvende sig til nærmeste Posthus med Sparebogen, idet det i Storbritannien og Irland efterhaanden er overdraget 5448 Posthuse at udvexle Postanvisninger og Sparekassemidler. — Et i det Væsenlige paa samme Basis hvilende

System for Postsparekasser er i Aaret 1868 blevet indført i Kanada.

I Belgien er der ved Lov af 16. Marts 1865 oprettet en under Statens Beskyttelse og Garanti staaende General-Spare- og Pensionskasse, der i Begyndelsen havde et indskrænket Antal Agenturer i Provinserne, men for at skaffe Kassen større Tilslutning og bringe dens velgjørende Virkning ud i videre Kredse besluttede Regeringen at lade alle Posthuse medvirke til Sparekassedriften og har fra 1. Jan. 1870 gjort dem til Agenturer for Kassen. Indskud modtages daglig i den almindelige Kontortid, ikke under 1 fr. og ikke over 5000 fr. for én Indskyder — (som er Maximum af det Beløb, der maa indestaa paa en Kontrabog), — der forrentes fra den paafølgende 1ste resp. 16de Dag i Kalendermaaneden med en af Generalraadet fastsat Rente, der siden 1865 uforandret har været 3 pCt. De til hvert Aars 31. Decbr. paaløbne Renter blive lagte til Kapitalen og forrentes fra den følgende Dag. Forrentningen ophører fra den forinden Udbetalingen nærmest forudgaaende 1ste eller 16de. — Udbetaling af Beløb indtil 20 fr. finder Sted ved Posthusene uden Varsel, dog kan Interessenten kun én Gang i hver Uge benytte sig heraf; Udbetaling af 100 fr. finder kun Sted efter 8 Dages Varsel, af større Summer med 14 Dage indtil 6 Maaneders Varsel, efter Beløbets Størrelse. De indbetalte Beløb blive paa Forlangende omsatte i belgiske Statspapirer efter den paa Bruxelles Børs noterede Dagskurs.

Hvert 5te Aar kan Regeringen foranledige, at en Del af Reservefondet fordeles blandt dem, der mindst ét Aar have været Sparere, i Forhold til de Enhver tilkomne Renter. De to første Fordelinger have givet en Gevinst af 0,90 pCt. — Da der i Belgien paa dets 535 Mil er 572 Posthuse have Landets Indvaanere en bekvem Lejlighed til at gjøre Indskud i Sparekassen. Desuagtet udgjorde de paa Posthusene d. 31. Decbr. 1875 indtegnede Konti kun 22 508, lydende paa 8 954 107 fr. 23 cent eller med et rundt Tal 9 Mill. frcs., hvilket giver for hver Sparer: 398 fr. — Posthusene sende daglig en fuldstændig Extrakt af de førte Journaler til Sparekassens Generaldirektion.

For at vække Posthusenes Interesse for Sagen, er der tilslaaet dem følgende Godtgjørelser:

- 1) 1 fr. af hvert Tusinde af de aarlig indbetalte Beløb indtil 100 000 fr. og $\frac{1}{2}$ fr. af Tusindet af større Summer;
- 2) 2 cent. for enhver Indbetaling;
- 3) 5 cent for enhver den 31te December forhaandenværende Kontrabog.

I Frankrig, hvor der ikke bestaar nogen af Staten bestyret Sparekasse, kunne Sparekassebestyrelserne, der dog staa under en Kontrol af Staten, ifølge Dekret af 23. August 1875 ved Andragende til vedkommende Minister faa Tilladelse til at benytte Posthusene til Ind- og Udbetaling af Sparekassemidler. Meddelelse af saadan Tilladelse er imidlertid knyttet til følgende Betingelser:

- 1) at Posthuset ikke er beliggende i den Kommune, i hvilken Sparekassens Hovedsæde er;
- 2) at der ikke er Skatteopkrævningskontor paa Stedet, idet i saa Tilfælde dette og ikke Posthuset vil være at benytte af Sparekassebestyrelsen.

Kontortiden for Sparekasseforretningen er den samme som for Postforretningen. For Modtagelse af Indskud og Tilbagebetaling af indestaaende Midler meddeler Posthuset Interimskvittering, medens Indførelsen i Kontrabøgerne finder Sted i Sparekassebestyrelsen, til hvilken Posthusene ved hver Uges Udløb indsender Fortegnelser over modtagne Indskud eller afholdte Udbetalinger. Postbestyrelsen overtager ligeoverfor Sparekassebestyrelsen Ansvar for de ved Posthusene stedfundne Ind- og Udbetalinger. Paa en Sparekassebog kan der gjøres Indskud fra 1 fr. til 300 fr. ugenligt og er Maximum af hvad der maa indestaa i en Sparekassebog 1000 fr., inkl. Renter. Posthusene erholde af Sparekassebestyrelsen en fast Godtgjørelse for deres Ulejlighed med Sparekassevæsenet af 10 cent. for hver Ind- og Udbetaling, samt derhos alle nødvendige Bøger, Tryksager etc. frit leverede. — Desværre haves der ingen Oplysning om i hvilket Omfang Posthusene i Frankrig ere benyttede til Ind- og Udbetaling af Sparekassemidler.

I Nederlandene er Postvæsenets Forhold til Sparekassévæsenet, — der ligesom hos os er en fuldstændig privat Industri, uden lovbundne Regler — ordnet ved en Frd. af 28. Decbr. 1875, ifølge hvilken enhver Sparekasse, der ønsker Postvæsenets Medvirkning til Lettelse og Udvidelse af dens Forretninger, har for Postbestyrelsen at betegne de Posthuse i Kassens Omegn, som den ønsker at benytte. Det første Indskud, som gjøres paa et Posthus, skal ledsages af en i dette Øjemed affattet Postanvisning, — hvis Kupon Indskyderen beholder — som sendes til Sparekassen, der derefter udfærdiger og tilstiller Indskyderen en Sparekassebog, hvori det indbetalte Beløb efter Fradrag af Udgiften for Bogen og for Portoen skal være indført. De følgende Indskud indbetales efter almindelige Postanvisninger, paa hvilke vedkommende Posthus tilføjer Sparekassébogens Nr. Efter Anvisningens Modtagelse, skal vedkommende Sparekasse udfærdige og tilstille Indskyderen et Modtagelsesbevis. Har han ikke erholdt et saadant i Løbet af 14 Dage bør han reklamere det hos Generalpostdirektionen. Omvendt vil Sparekasseinteressenten gennem vedkommende Posthus have at henvende sig til Sparekassebestyrelsen for at faa indestaaende Beløb udbetalt, og maa han selv afholde de med Rekvisitionen og Pengesendelsen pr. Post forbundne Portoudgifter. Disse Udgifter ere forholdsvis betydelige, næsten en Tredjedel af Renten, idet ingen nederlandsk Sparekasse giver mere end $3\frac{1}{2}$ pCt., de fleste endog kun 3 pCt. Rente. Under disse Omstændigheder er det ikke at undres over, at Publikum kun i ringe Grad gjør Brug af Posthusene til Sparekasseindskud, uagtet 50 Sparekasser benytte sig af dem.

Endelig bestaar der i Italien siden 1. Jan. 1876 et efter det engelske System indrettet Postsparekasseinstitut, idet et af Regeringen fastsat Antal af Kongerigets Posthuse skal fungere som Filialer af den under Statsgaranti oprettede Centralsparekasse. Den nærmere Detail af denne Ordning, hvis Istandkommen skyldes den tidligere Finansminister Sella, men som paa Grund af Modstand fra det italienske Parlaments Side imod at Staten optraadte som Konkurrent af de private Sparekasser, medtog 5 Aar, er følgende: Central-Sparekassen er forenet med

en Deposita- og Laanekasse. Fortrinsvis skulle de Posthuse benyttes til Sparekasseforretninger, som befinde sig paa Steder, hvor der ikke findes nogen anden Sparekasseindretning. For enhver Sparer føres af Postbestyrelsen en løbende Konto og udfærdiges en Bog, i hvilken de i Reglementet nærmere betegnede Embedsmænd indføre de ind- og udbetalte Summer samt forfaldne Renter. Sparekassebog udleveres gratis og uden Stempelgebyr. — Sparekasseindskudene for en Person maa ikke være under 1 og ikke over 2000 Lire. I Løbet af et Regnskabsaar kan der ikke paa én Bog indbetales mere end 1000 Lire med Fradrag af Tilbagebetalingerne. Renten af Indskuddene fastsættes for hvert Aar af Finansministeriet i Fællesskab med Ministeriet for Handel, Agerdyrkning og Industri. — Renten løber fra den 1ste resp. 16de i Maaneden efter Indbetalingen og hører ligeledes op den 1ste eller 16de førend Tilbagebetalingen. Fra Aarets Udløb bliver den paaløbne Rente lagt til Kapitalen og ligeledes fra samme Tid forrentet. Spareindskud paa over 2000 Lire forrentes ikke, derimod lægges de paaløbende Renter af Stamkapitalen til denne. Paa Sparerens Forlangende kan Indskudssummen eller en Del deraf anvendes til Indkjøb af Statspapirer. Tilbagebetalingen finder Sted af Beløb af indtil 100 Lirer sildigst inden 10 Dage fra den Dag at regne, da Begjæringen derom er afgivet, af Beløb af 200 Lirer inden 20 Dage, af Beløb af indtil 1000 Lirer indtil en Maaned og af større Beløb inden 2 Maaneder. Tilbagebetalingen kan ske gjennem en hvilken som helst anden Postanstalt end i den, hvor Indbetalingen har fundet Sted, uden at der derfor beregnes noget Gebyr. Til Sikkerhed for Postvæsenet og Kontrol med dettes Embedsmænd, udfærdiges af Posthuset, hvor Indbetalingen finder Sted, en af Sparereren medunderskreven egen Art Postanvisning, der indsendes til Generalpostdirektionen, hvor den indføres i en Kontrolhovedbog, og hvorfra der tilstilles Sparekassebogens Ejer en Attest for det indbetalte Beløb. Naar denne ikke er indløbet til Sparereren inden 14 Dage, bør han reklamere den hos Generalpostdirektionen. Senere Indskud kunne gjøres ved et andet Posthus end det, der har udfærdiget Bogen. Tilbagebetalinger af indtil 100 Lirer sker uden videre

ved det Posthus, der fører Kontoen, imod Forevisning af Sparekassebogen, ved andre Posthuse kun efter Bemyndigelse af Generalpostdirektionen, der ogsaa maa erhverves for at kunne erholde tilbagebetalt større Beløb. Sparekassebøgerne indsendes ved hvert Aars Udgang til Generalpostdirektionen til Beregning af Renten og til Kontrol. — For Aaret 1876 blev Renten af Sparekassemidler fastsat til 3 pCt. — Uagtet Bestemmelserne for de italienske Postsparekasser saaledes synes at være meget liberale og fordelagtige for Sparerne, saa var de dog i det første Aar af deres Bestaaen ikke benyttede meget, og det uagtet der i Løbet af Aaret blev aabnet Adgang til gjennem 1989 Posthuse at ind- og udbetale Sparekassemidler; ikke mindre end 626 af disse bleve slet ikke benyttede i Øjemedet.

— Den 31. Decbr. 1876 indestod der paa 57 354 Sparekassebøger et Beløb af 2 443 401 Lire. For 184 104 Lire blev der

indkjøbt Statspapirer. — Hele Indretningen har imidlertid, trods den ringe Rente, der udbetales Sparerne, medført et forholdsvis ikke ringe Tab for Statskassen. Den indvundne Rente udgjorde 66 197 Lire.

Deraf tilkom Sparerne 32 780 —

igjen 33 417 Lire.

Udgiften til Sparekassebøger, Tryksager, Protokoller og Godtgjørelse til Postpersonalet androg derimod 76 374 —

Altsaa Tab 43 374 Lire.

Det maa imidlertid erindres, at dette er Resultatet af det første Aar, Indretningen var i Virksomhed, og at — for at bruge den italienske Postbestyrelses Udtryk — «Sparekassens systemets sunde og gode Egenskaber endnu ikke ret fattedes af det italienske Folk. Mange betragte nemlig Sparekasserne som Banker, beregnet paa at anbringe Kapitaler paa den fordelagtigste Maade, medens de i Virkeligheden kun skulle tjene til at samle smaa Summer, der i og for sig ikke kunne finde nogen fordelagtig Anvendelse, og deraf efterhaanden skabe en nyttebringende Kapital.» — Interessant er det at sammenligne Sparekassesevæsenet i Italien med Lotterivæsenet: I Aaret 1872

bestod der 278 Sparekasser, men derimod 2189 Talloetterikollektioner. Af Kongeriget Italiens 69 Provinser var der 8, i hvilke der ikke fandtes nogen Sparekasse. Exempelvis kan anføres, at medens Sparekasseindskuddet i Aaret 1872 i Gjennemsnit udgjorde pr. Individ (afrundet) i

Provinser	Mailand	134,95 Lire
—	Como	62,84 —
—	Florenz	43,45 —
—	Livorno	36,73 —
—	Brescia	30,11 —
—	Catania	18,96 —
—	Neapel	9,81 —
—	Campagnen	3,28 —
—	Palermo	3,14 —
—	Messina	1,37 —
—	Syracus	0,16 —

udgjorde Lottoindskuddet pr. Individ

i Piemont	1,91 Lire
i Lombardiet	1,55 —
i de neapolitanske Provinser	3,63 —
i Campagnen	7,36 —

Denne ringe Benyttelse af de private Sparekasser var det, der gav den italienske Regering Anledning til med en paa-skjønnelsesværdig Ihærdighed atter og atter at henvende sig til Parlamentet for at faa en Statssparekasse bragt i Virksomhed, der kunde vinde Publikums Tillid; noget visse Sparekasser savnede. —

Den Virksomhed, der saaledes er udfoldet af Postvæsenet i 5 forskjellige Stater for ved Benyttelsen af Posthusene at lette Publikum Adgangen til at ind- og udbetale Sparekassemidler, har givet Anledning til at Forskjellige heri Landet i Løbet af det sidste Aar har rejst Spørgsmaal om, hvorvidt der maatte være Anledning til at lade Postvæsenet yde Bistand i denne Retning. Særlig har Hr. Postexpedient Faber gjort sig fortjent ved at fremsætte et positivt i Detail udarbejdet Forslag til Postvæsenets Medvirkning i saa Henseende. Dette Forslag gaar ud

paa, at der af Staten eller under dens Garanti oprettes en Hoved-Sparekasse, til hvilken alle Sparernes Bøger skulle indsendes for at indskrives i en Kontrolbog med Kassen. Der skulde derhos udstedes et eget Slags Mærker (Sparemærker), der skulde være gjældende som Kvittering for det paalydende Beløbs Indbetaling i den Kasse, af hvilken de vare udstedte. Disse Sparemærker, der vare tænkte udstedte til en Værdi af 10 Øre, 1 Krone og 10 Kroner pr. Stk., skulde være til Salg paa ethvert Posthus og iøvrigt ligesom Postfrimærker, hos Handlende imod en lille Rabat, naar de bleve indkjøbte arkevis. Mærkerne vare tænkte opklæbde i et lille Hefte paa 8 Blade. Dette Hefte var det, der skulde indsendes til Hoved-Sparekassen, naar de paaklæbde Mærker ønskedes oplagne til Forrentning, hvorefter Mærkerne der bleve annullerede. Ved første Indskud sendtes alene Spareheftet, ved senere Indskud maatte den ledsages af Kontrabogen. Begjæring om Udbetaling maatte ligesledes indsendes til Hovedkassen, der skulde udstede en Postanvisning paa Beløbet. Postexp. Fabers Forslag, som her til Sammenligning med Systemerne i andre Lande er blevet let skitseret, har vel den Fordel, at Regnskabsvæsenet og Kontrollen efter det vil blive let; men paa den anden Side kan der være Fare for Forfalskning af Sparemærkerne og for at Annulleringsstemplerne kunne blive afvaskede af dem. Denne Fare har vel ogsaa været Hovedgrunden til, at hverken Østrig, hvor Dr. Ratkowsky i 1873 foreslog Indførelsen af Postsparekasser under Benyttelse af Mærkesystemet, eller Frankrig, hvor et Forslag i lignende Retning ogsaa har været stillet, have villet antage Mærkesystemet. —

Med disse indledende Bemærkninger henstillede Taleren til Diskussion, om der for Danmark er Anledning til at indføre Postsparekasser, og om et af de omtalte Systemer eller et helt nyt bør vælges. — Taleren minder endnu om, at medens i Danmark Sparekassernes Antal er særdeles betydeligt (i 1876 c. 400 Kasser med 223 Mill. Kr. Indskud), findes der her i Landet (d. 31. Marts 1877) 469 Posthuse, nemlig:

45 Postkontorer,
 103 Postexpeditioner,
 321 Brevsamlingssteder.

Skulde der opnaas nogen reel Fordel ved at benytte Posthusene til Sparekassemidlers Ind- og Udbetaling maatte Bogføringen og Regnskabsaflæggelsen gjøres saa simpel, at enhver Brevsamler kunde besørge Udvexlingen, ligesom det ogsaa maa anses givet, at Postvæsenets Medvirkning til Sagens Fremme vilde blive betinget af, at en Sparer paa én Dag — eller event. i én Uge — ikkun kunde indsætte et begrænset Beløb, f. Ex. 100 Kroner. Taleren tilføjer sluttelig, at Postvæsenet i Almindelighed ikke kan være stemt for eller i alt Fald ikke kan være ivrig for at faa med Sparekassevæsenet at bestille, eftersom dette ligger fjærnt fra dets egenlige Ressort; men han tvivler ikke om, at det, naar det maatte anses for værende i Statens Interesse, at faa dets Medvirkning i denne Retning, den da ogsaa vil blive ydet med samme Redebonhed som det nu tegner Abonnement paa og indkasserer Abonnementspenge for Aviser, udvexler Penge ved Postanvisninger og indkræver Regningsbeløb pr. Postopkrævning samt besørger Agenturet for Livrente- og Forsørgelsesanstalten af 1871 — naturligvis imod en passende Godtgjørelse.

Postexpedient **T. Faber** fik derefter Ordet. Overpostmester Petersen havde i sit interessante Foredrag givet Oplysning om bestaaende Post-Sparekasser; han ønskede at tale om en Fremtids-Mulighed. Dog var det ikke særlig det Hoved-Spørgsmaal: hvorvidt en Post-Sparekasse hos os er nødvendig eller ønskelig, han agtede at behandle. Dette er ikke af postal Natur. Post-Bestyrelsen vil næppe gjøre Skridt til Indførelsen af en ny Institution, uden at Trangen dertil er godtgjort fra anden Side; dette kan ikke siges at være sket hidtil, thi det er kun lejlighedsvis at forskjellige Blade have ytret sig om, at en Post-Sparekasse er ønskelig. Den Erkjendelse, at der opspares Mere, eftersom der bliver flere Maader at anbringe det Opsparede paa, er dog almindelig. Utvivlsomt er det ogsaa den, som har foranlediget, at en privat Forening tilsigter Oprettelse

af en Sparekasse, grundet paa Mærke- og Kupons-Systemet, med Agenturer i alle Landets Egne. Taleren har ikke Grund til at tvivle om, at de Mænd, der have sat sig denne Opgave, kunne løse den, og at de ville behandle Sagen med Omhu, men han maa dog fastholde den Mening, som han strax udtalte i Anledning af en Høfligheds-Henvendelse til ham, at en Sparekasse for hele Landet kun kan virke heldigt under alle vexlende sociale og politiske Forhold, naar den er under Ledelse af en Stats-Institution, og det snarest Postvæsenet, som har de mest udstrakte Forbindelser. — I Postvæsenets Haand vil Mærke-Systemet yde betydelige Fordele fremfor det kontante System. Det vil lette Publikum Benyttelsen, formindske Postmestrenes Ansvars-Risiko og lette Regnskabsvæsenet. Hvilket System, der skal vælges, er ikke noget blot indre postalt Spørgsmaal. Af Systemet vil det tildels afhænge, om det Tilsigtede paa bedste Maade opnaas. Post-Bestyrelsen vil sikkert høre finansielt Sagkyndiges Mening, forinden den gjør Valg, særlig af et nyt System. Derfor vil det næppe kunne siges at være paa urette Sted her at omhandle dette Spørgsmaal. Hvis Taleren maatte lægge saa megen Beslag paa d'Hrrs. Tid og Opmærksomhed, da kunde han ønske, ikke blot at tale om det Forslag af ham selv, der, som Overpostmester Petersen havde omtalt, var fremkommet i «Tidsskrift for Postvæsen», men ogsaa om et Forslag af Dr. Ratkowsky i Wien, hvis Fordel i en enkelt Retning mulig lod sig overføre paa hans egen Plan. Det var netop et Spørgsmaal, der egnede sig til Forelæggelse for finansielle Sagkyndige, om det Dristige i Dr. R.'s Forslag kunde bestaa for en nærmere Prøvelse. — Talerens eget Forslag var ikke endnu blevet prøvet i Praxis, uden forsaavidt det vel var rimeligt, at Mærke-Systemets Indførelse — efter Arbejderes Ønske — ved en paa Tuborg Fabriker fra 29. Jan. d. A. bestaaende Sparekasse var foranlediget derved. Denne havde hidtil virket lovende. Enkelte Takskrivelser fra udenlandske Post-Bestyrelser i Anledning af, at der var sendt dem Exempl. af Forslaget, vare af nogen Interesse. I et Land, hvor der allerede er Post-Sparekasse, er det taget under Overvejelse, om Ideen paa en eller anden Maade der kan anvendes. En Meddelelse fra England

havde bekræftet, hvad der ad privat Vej var erfaret, at et Forslag, Fabers meget ligt i Enkelthederne, var indgivet til den engelske og den franske Postbestyrelse i 1874. Dette var udarbejdet af den som Organisator af de franske Skole-Sparekasser bekendte Hr. A. de Malarce i Forening med en Embedsmand ved den engelske Post-Sparekasse. Overpostmester Petersen havde omtalt, at et saadant Forslag var forkastet af den franske Post-Bestyrelse. Hr. de Malarce havde derimod i et Brev til en herværende Bekjendt ytret, at Principet var antaget, men at politiske Forhold hidtil havde forhindret dets Indførelse. Dr. Ratkowsky havde tilsendt Taleren sin Plan, der var aldeles forskjellig fra hans, skjønt ogsaa grundet paa Mærke-System. I Korthed ønskede han at antyde, hvorledes han havde tænkt sig en Kombination af begge Planers Fordele, men forinden vilde det dog være nødvendigt, at give et lille Overblik over hver af disse for sig.

Dirigenten (Statsrevisor **Levy**) standsede her Taleren, idet han anmodede Alle om, at fatte sig i Korthed, og ikke i Diskussionen at gaa videre, end det holdte Foredrag gav Anledning til, særlig fordi den lave Temperatur i Salen gjorde et længere Ophold der betænkeligt.

Faber spurgte, om det særlig skulde være Spørgsmaalet om en Post-Sparekasse her til Lands var ønskelig, der skulde behandles. Han vilde da gjerne frafalde Ordet, thi derom agtede han ikke at ytre sig mere.

Dirigenten vilde ikke betragte dette Spørgsmaal som det eneste foreliggende, men fandt det dog for vidtløftigt at komme ind paa ny Planer, der snarere maatte være Gjenstand for et eget Foredrag.

Faber sluttede da sit Foredrag med at omtale, at Fortrinet ved Dr. Ratkowskys Forslag var, at det gjorde Regnskabsførelsen endnu lettere, men at det derhos havde en væsentlig Mangel og flere Ulemper, som ikke fandtes ved hans eget.

Etatsraad, Nationalbankdirektør **Levy** fremhævede, at Fortrinet ved Postsparekasser — forsaavidt de opfattedes som med Postvæsenet forbundne Centralstatssparekasser — for det Første

maatte søges deri, at de byde Sparerne ubetinget større Sikkerhed end de private Kasser, for det Andet deri, at de gjøre det saa nemt for Interessenterne at flytte Indskudene fra et Sted til et andet. I England var Postsparekasseinstitutionen slaaet saa godt an, netop fordi den gjorde det saa bekvemt for den store flyttende Arbejderbefolkning at flytte Beløbene fra et Sted til et andet. Men i Danmark var Sparekassernes Antal allerede saa stort, at der næppe her følte Trang til Postvæsenets Medvirken. Der vilde næppe kunne være Tale om at overlade Brevsamlingsstederne at virke som Sparekasser; slog man altsaa en Streg over dem, blev der kun c. 150 egenlige Postexpeditioner tilbage; men vi havde jo circa 400 Sparekasser. Sparsommeligheden vilde i Danmark neppe fremmes synderlig derved, at Sparekasserne bleve forøgede med c. 150 Agenturer, tilmed da der oftest i Forvejen vilde findes en Sparekasse eller maaske flere der, hvor der var et Postkontor. Det var altsaa ikke denne Grund, der talte for Postsparekasser i Danmark; men der kunde maaske være eller udvikle sig andre. Den nuværende ukontrollerede Ordning af Sparekassevæsenet i Danmark var forbunden med flere Misligheder; saasnt Kassen fordrede Pengene tilbage, fremkaldtes der altid en vis betænkelig Bevægelse. Naar de private Sparekasser ikke lagde sig de senere Aars alvorlige Begivenheder paa Sinde og ved frivillig Organisation bødede paa de tilstedeværende Mangler, kunde der være Anledning til at overveje, om der ikke burde oprettes Postsparekasser.

Cand. polit. **Snenson**, der fik Ordet for en Bemærkning paa 1 Minut, vilde, da der var blevet talt om den forholdsvis ringe Benyttelse af Postsparekasser i Belgien, fremhæve, at Skolesparekasserne i Belgien tildels udrettede det Samme som Postsparekasser i andre Lande. Skolesparekasserne havde jo i Belgien en særdeles stor Betydning. Han ønskede en Diskussion af Skolesparekassespørgsmaalet.

Faber mente, at det var bedre, om Postsparekasserne erstattede Skolesparekasserne. Han havde anbefalet Brugen af Postmærker, netop af Hensyn til Postkontorernes ringe Antal.

Overpostmester **Petersen** gav Elatsraad Levy Ret i, at

Postvæsenets Medvirken i Danmark ikke vilde betyde meget, naar Brevsamlingsstederne ikke kunde benyttes; ganske vist vilde der være Betæneligheder ved at benytte mange af dem; men indenfor visse Grænser kunde de maaske dog benyttes. Som et Fortrin ved Postkontorerne fremfor de almindelige Sparekasser, maatte han fremhæve, at de stod aabne hele Dagen.

Professor Scharling ytrede, at skulde Postvæsenet tages i Sparekasseinstitutionens Tjeneste, maatte det være i det Øjemed at hiddrage Folk, der ellers ikke benyttede Sparekasseinstitutionen. Posthusene havde nu det Fortrin, at de vare oftere og lettere tilgængelige end Sparekasserne. Men netop fordi Postsparekasserne vare beregnede paa den lavere Befolkning, burde der sættes meget stærke Begrænsninger for Benyttelsen af Postvæsenet. Derved vilde det blive muligt at benytte ogsaa saadanne Expeditioner og Brevsamlingssteder, som man ellers syntes betænelig ved at bruge som Sparekassekontorer og i det Hele de paapegede Farer og Vanskeligheder formindskes. Mærkesystemet kunde vel snarest benyttes for derved at lette Kontrollen. Postkontorerne burde træde op som Agenter for de private Kasser, ikke som Statskasser. Naar de fornødne Begrænsninger gennemførtes, vilde det have en ikke ringe Betydning, om Postvæsenet traadte i Sparekassevæsenets Tjeneste.

Paa Mødet optoges til Medlemmer:

Hr. cand. jur. Brix,

— prakt. Læge Haderup.
